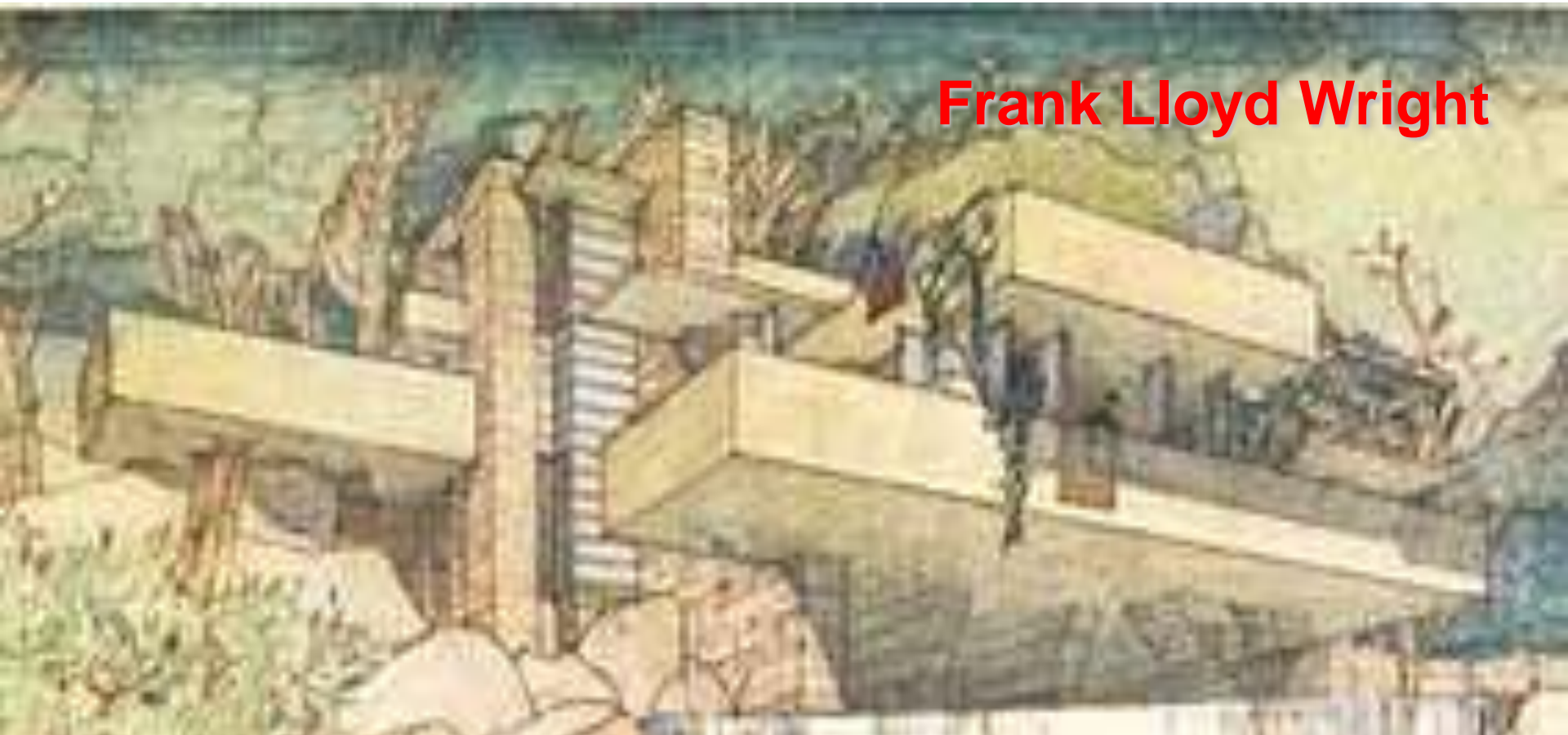

Frank Lloyd Wright

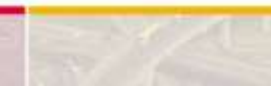
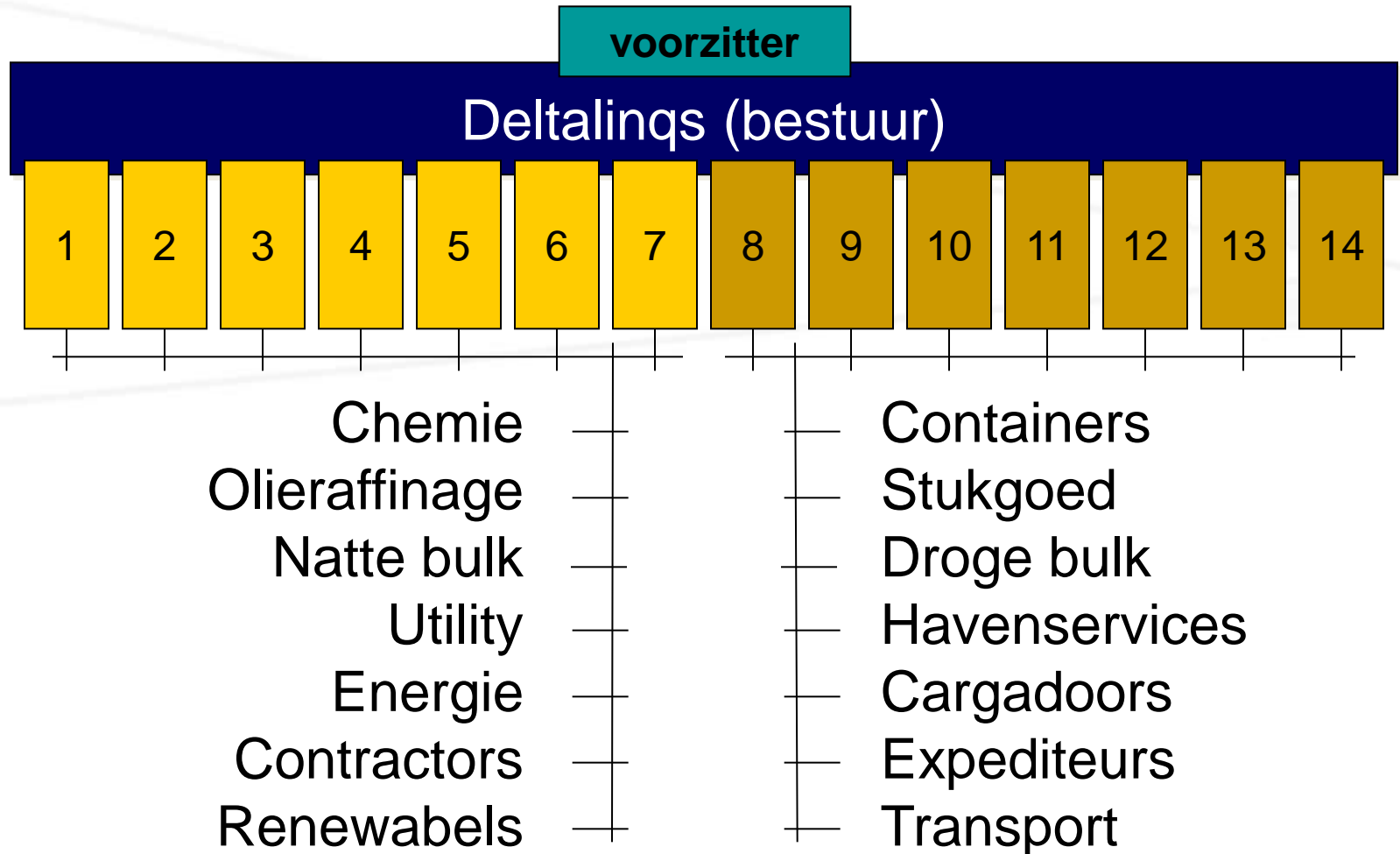

E - nose

organisatie Deltalinqs

14 kernsectoren (nieuwe situatie)

around 60 compagnies

Red book + Central Post

1
gate video

COPI - training
H₂S instruction

safety products

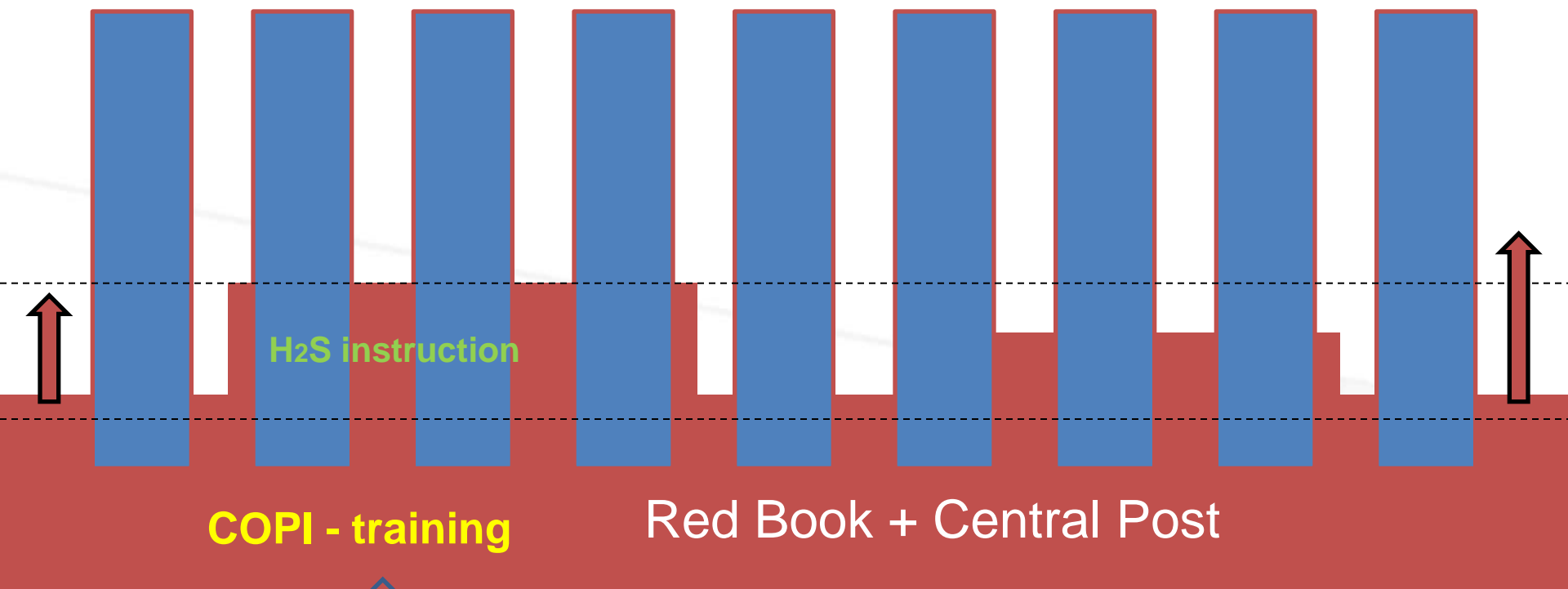

V **S**afety
C **C**hecklist
A **C**ontractors

december 1991

2

gate video

VEILIGHEIDS
CHECKLIJST
ANNEMERS

Coördination training (8)

Safety committy
increasing
deliberations

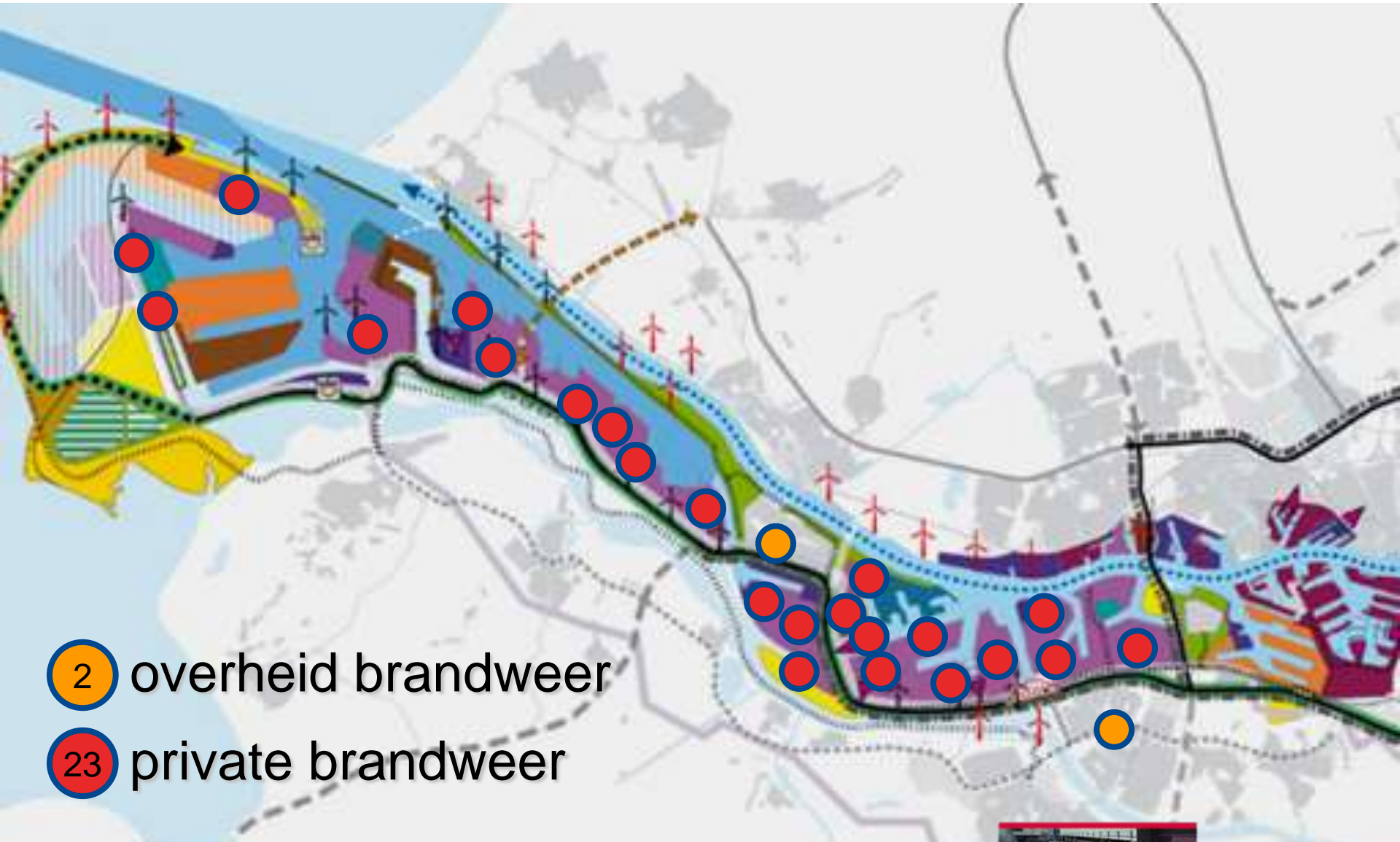

Safety products

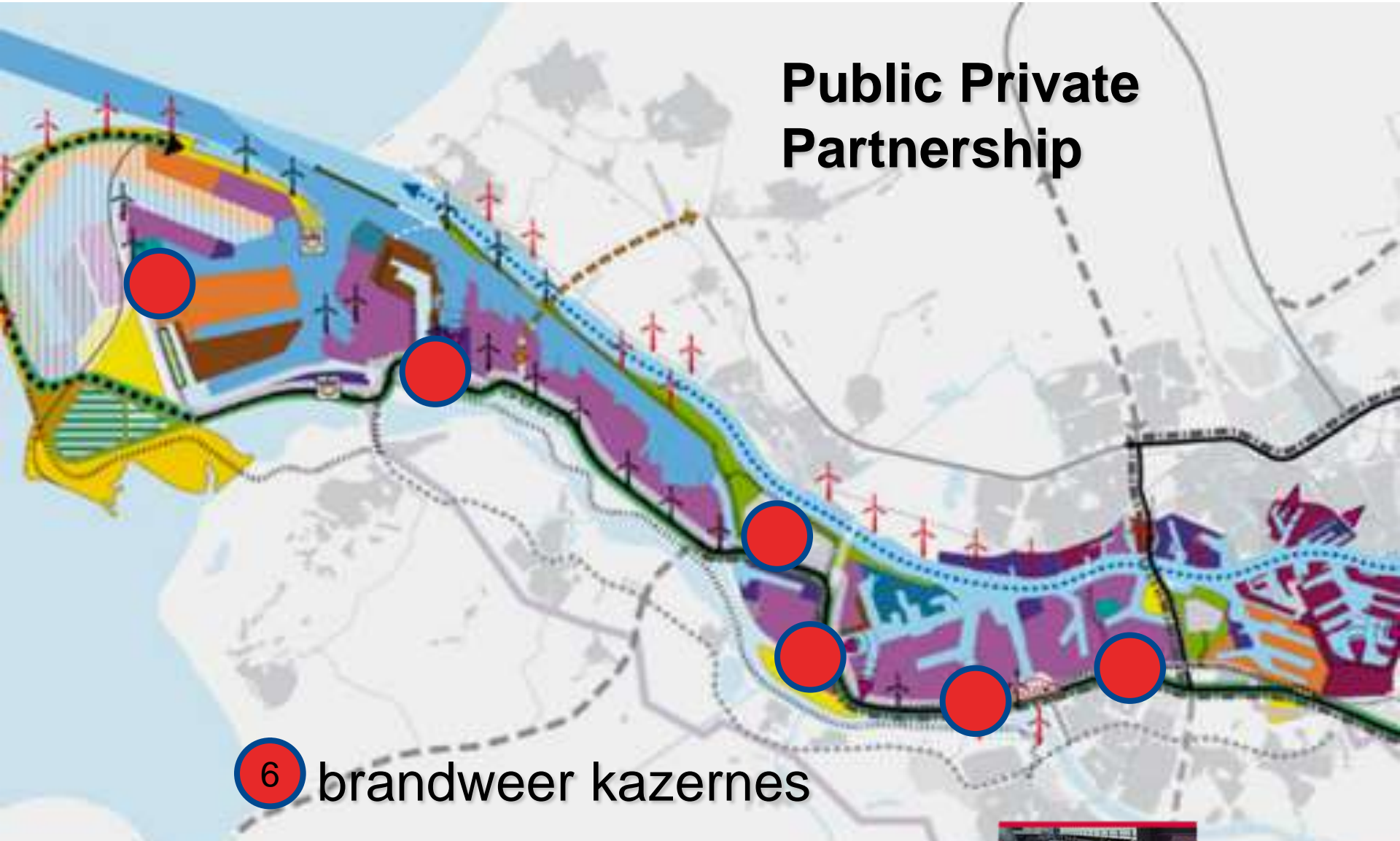

Beschouw het havengebied als één bedrijf

Beschouw het havengebied als één bedrijf

Public Private Partnership

6 brandweer kazernes

uniek resultaat

**GEZAMENLIJKE
BRANDWEER**
UNIFIED INDUSTRIAL / HARBOUR
FIRE DEPARTMENT
Professionals in Incidenthandling and Services

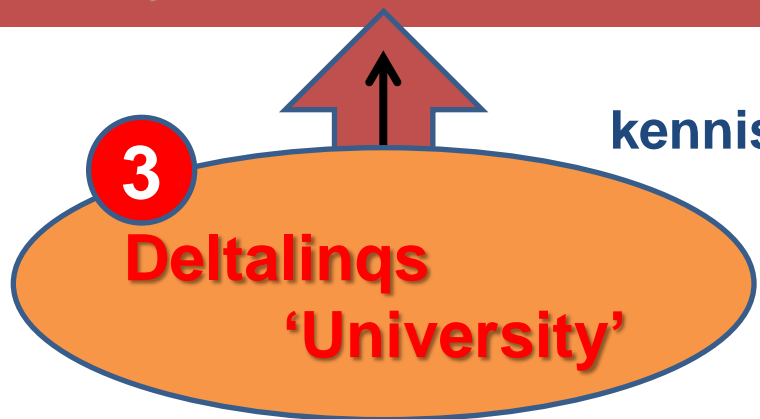
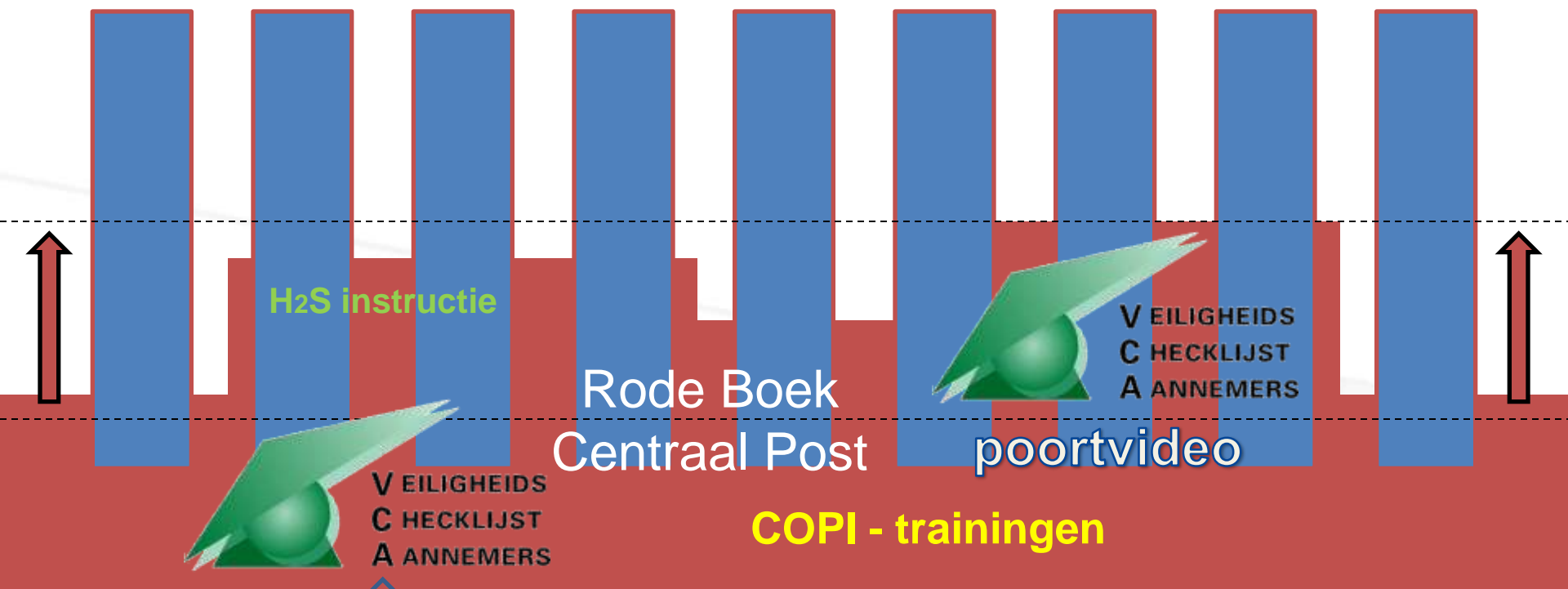
The central graphic features a blue and red background with a fire logo. It includes several small inset images: a fire scene, a person in a green protective suit, a fire truck, and a person climbing a structure. The text is centered and reads: "GEZAMENLIJKE BRANDWEER UNIFIED INDUSTRIAL / HARBOUR FIRE DEPARTMENT Professionals in Incidenthandling and Services".

Air Assist

juni 2003

kennis + ervaring
delen

Deltalinqs Trainingen Loket (50)

veiligheidsproducten

Deltalings "University" *protocol*

2010

14 maart 2003

2003

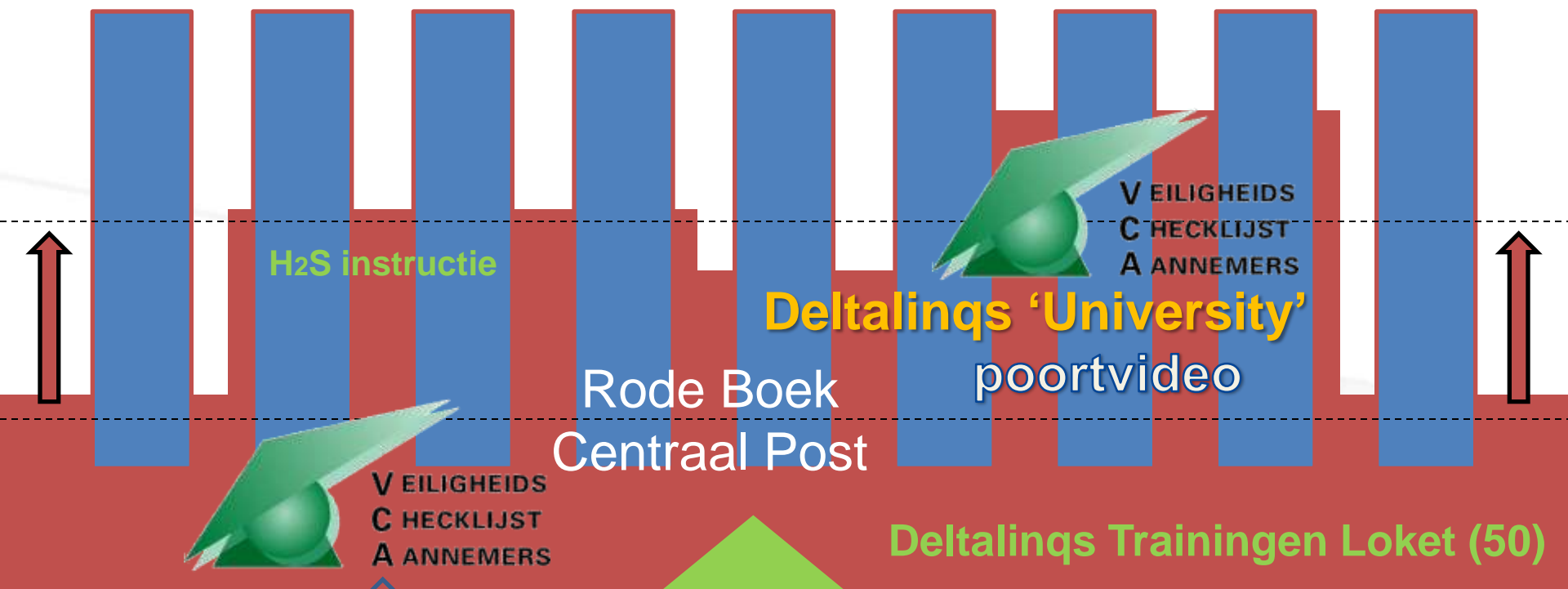

2010

4 Digitaal
Safety
Paspoot

kennis + ervaring
delen

ondersteuning
intranet

Veiligheidscultuur
'veiligheid voorop'

veiligheidsproducten

ondersteunt door:

NETHERLANDS
PETROLEUM
INDUSTRY
ASSOCIATION

VERENIGING
NEDERLANDSE
PETROLEUM
INDUSTRIE

BIS Industrial Services

The banner features a background image of an industrial port at dusk with a large ship. The text on the banner includes:

- DSP** Digital Safety Passport
- VCA CENTRAAL DIPLOMA REGISTER
- Port Key Inside

There are also several icons on the banner: a green icon with a hand, a yellow icon with a hand, a red icon with a hand, a blue icon with a hand, and a globe icon.

op weg naar een duurzame prestatie

toegepast
is nog niet geborgd

ingestemd
is nog niet toegepast

begrepen
is nog niet ingestemd

gehoord
is nog niet begrepen

gezegd
is nog niet gehoord

gedacht
is nog niet gezegd

*om te verbeteren
is blijvende aandacht nodig*

standaardiseren

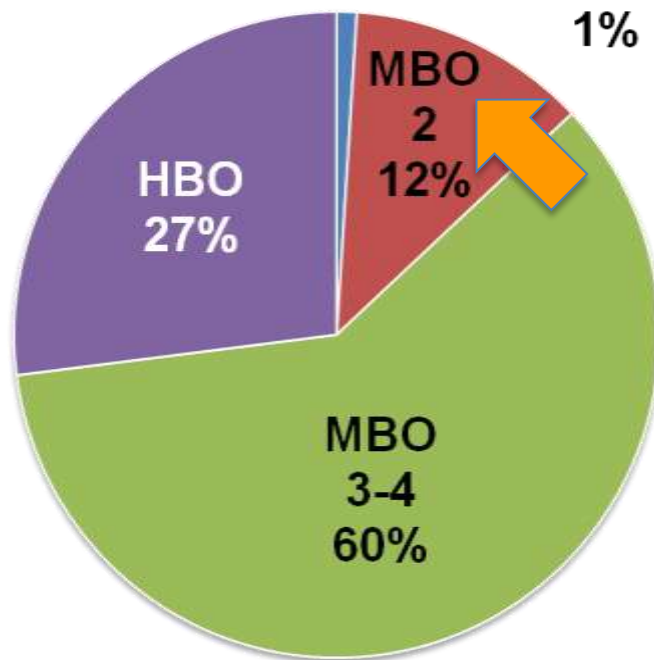
Yearly 20.000 students

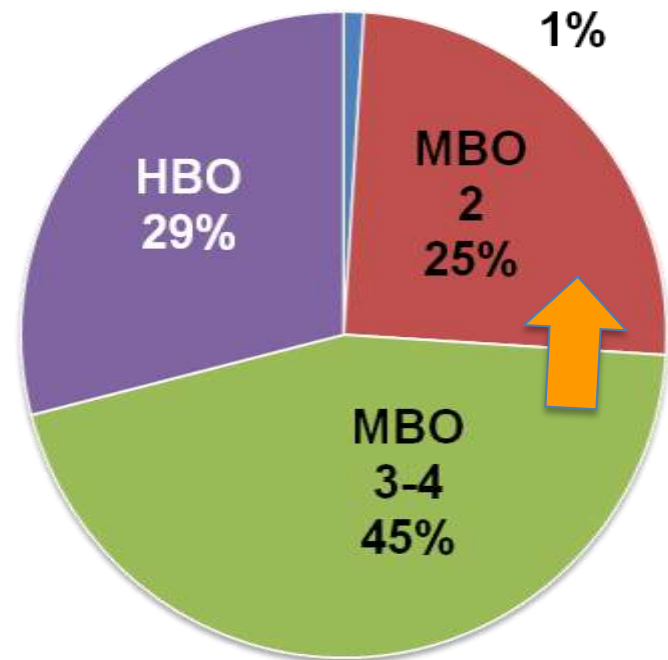

focus MBO 3/4 niveau

Industry

Port / Logistics

500 carrière start garanties

Arbeidsmarkt

september 2012

• kennismaking

• opleiding vergoeding

• beroepopleiding

• stage vergoeding

• opleiding afronding

• sollicitatie afsluiting

handtekening docent Albeda

handtekening student

Arbeidsmarkt

carrière start garantie

STC-GROUP

kernafspraken

- 150 procesoperators
- 100 maintenance
- borging stages
- borging mentoren
- borging gastdocenten
- borging sollicitatie
- borging promotie
- afspraken over ev

handtekening bestuur stc-group

bestuur deltalings

Arbeidsmarkt

carrière start garantie

ZADKINE

september 2012

- kennismaking stage
- opleiding vergoeding
- beroepopleidende stage
- stage vergoeding

PROCES COLLEGE VERGOEDINGEN BOL4

4 € 1000,-

3

2 € 800,- PRESTATIEBEURS

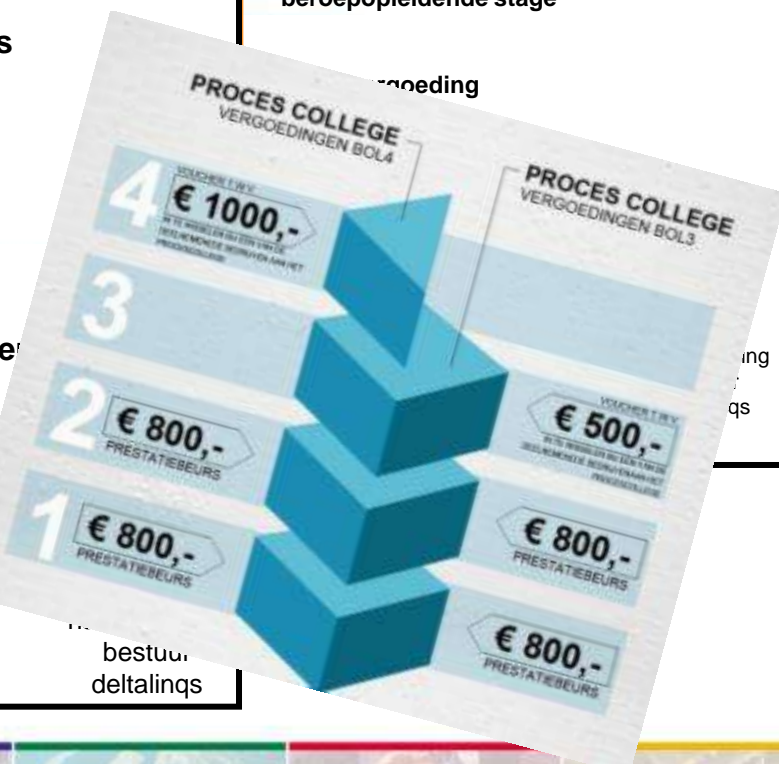
1 € 800,- PRESTATIEBEURS

PROCES COLLEGE VERGOEDINGEN BOL3

€ 500,-

€ 800,- PRESTATIEBEURS

€ 800,- PRESTATIEBEURS

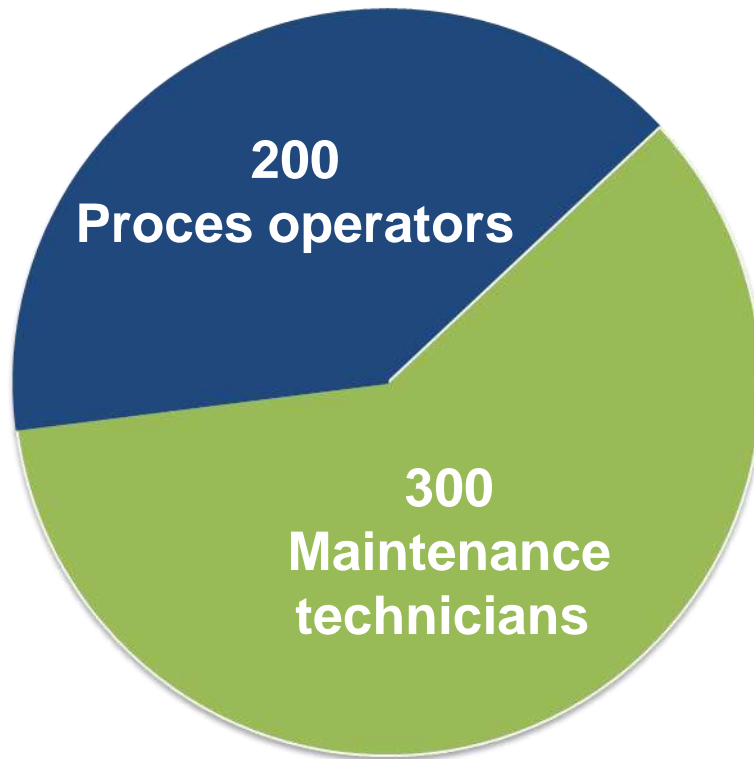

carrière start garanty

Commitment business community towards students starts as soon as they start their study.

- financial support
- support business mentor
- field practicum support
- after succesfull graduation
a starters job in the industry
- support by finding a job

focus MBO 3/4 niveau

Industry

Asset owners:

- 200 proces operators
- 50 maintenance technicians

Contractors:

- 250 maintenance technicians

mbo

Center
Innovative
Craftmanship
Procestechniek/energie

mbo

Center
Innovative
Craftmanship
Logistiek

KENNISCENTRUM
MARITIEM / LOGISTIEK

KENNISCENTRUM
PROCESTECHNIEK

KENNISCENTRUM
MAINTENANCE

hbo

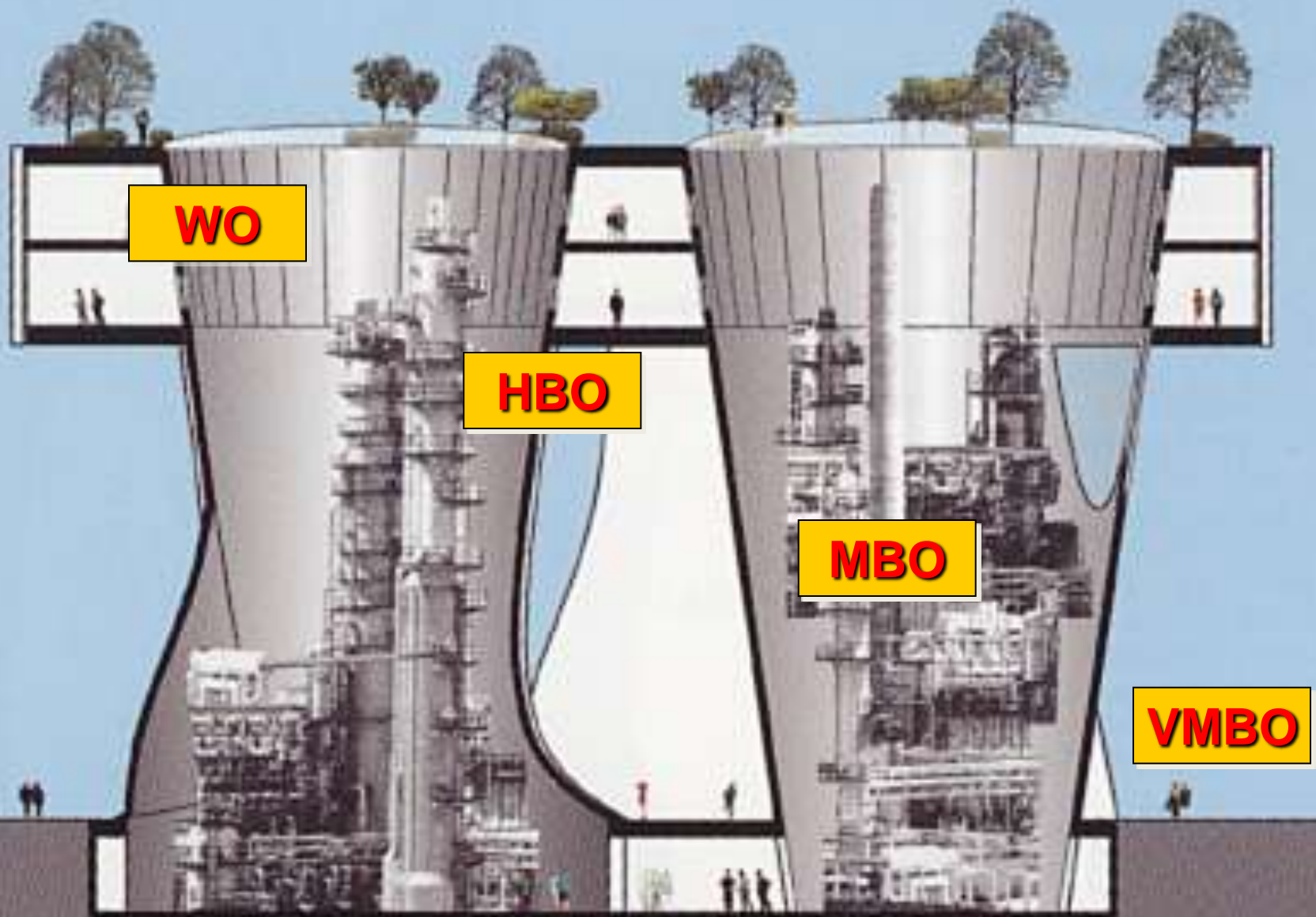
Center
of
Excellence
Procestechniek

mbo

Center
Innovative
Craftmanship
Maritiem

opleiden in de keten industrie

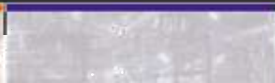

location new training facility RDM Campus

publiek / privaat financieel commitment

Target

4500 K

Bijdragen Rijk

Ministerie SZW

700 K

Ministerie OC&W

geen harde
toezegging

Ministerie EZ

400 K

Regionaal Investerings

Fonds

Kansen voor West Fonds

400 K

Hogere aanvragen mogelijk

Bijdragen Regio

Gemeente Rotterdam

750 K

Havenbedrijf

Rotterdam

750 K

Bijdragen Bedrijfsleven

Asset owners

750 K

Contractors

750 K

3700 K

gaat
lukken

800 K

risico

opties

Inkoop materieel

Bijdragen vanuit

Fondsen

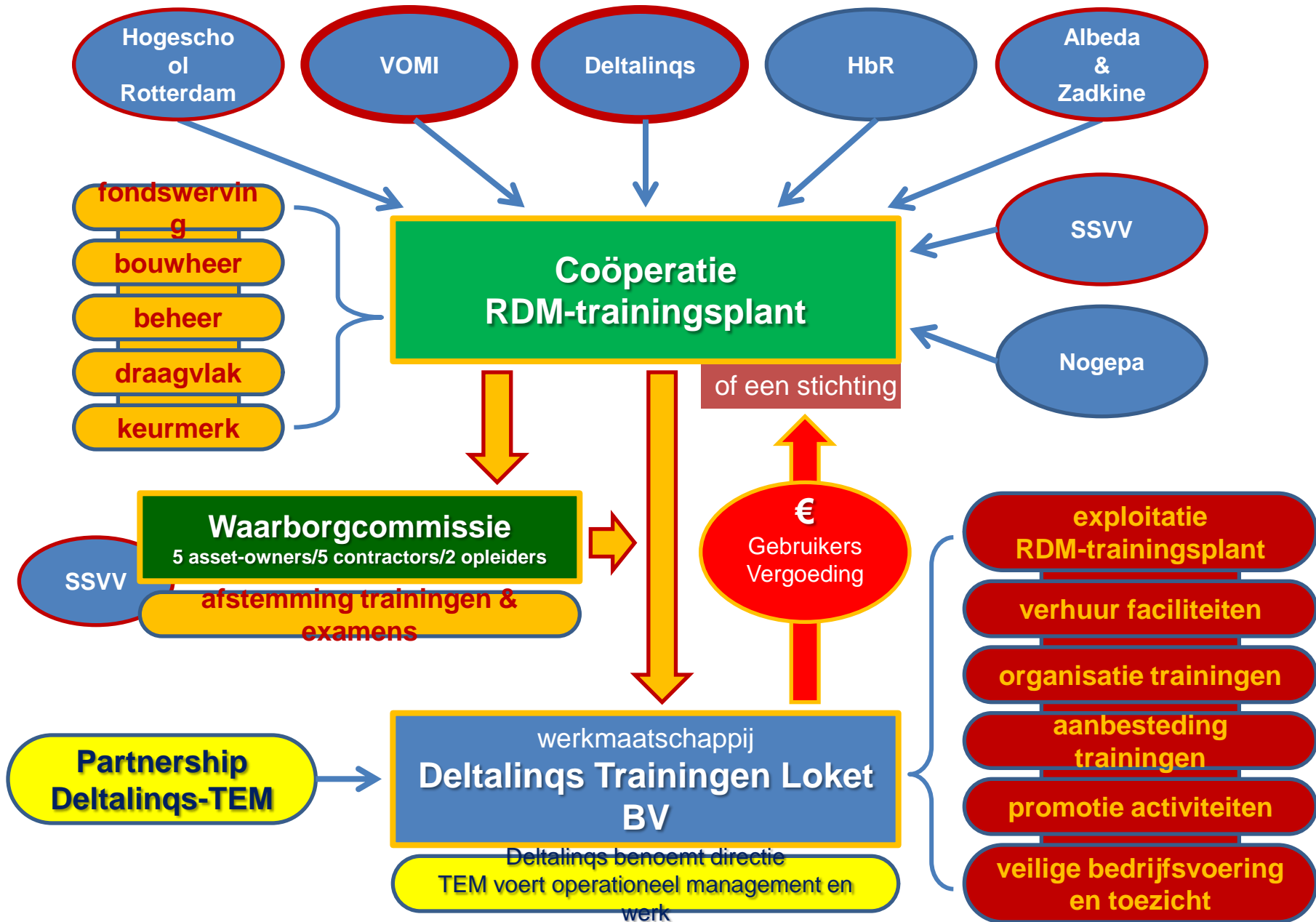
Bouwkosten

beïnvloeden

of exploitatie te

dekken

Overige opties

Hogeschool Rotterdam

VOMI

Deltalinqs

HbR

Albeda & Zadkine

fondswerving

bouwheer

beheer

draagvlak

keurmerk

Coöperatie RDM-trainingsplant

SSVV

Nogepa

of een stichting

Waarborgcommissie

5 asset-owners/5 contractors/2 opleiders

SSVV

afstemming trainingen & examens

€ Gebruikers Vergoeding

exploitatie RDM-trainingsplant

verhuur faciliteiten

organisatie trainingen

aanbesteding trainingen

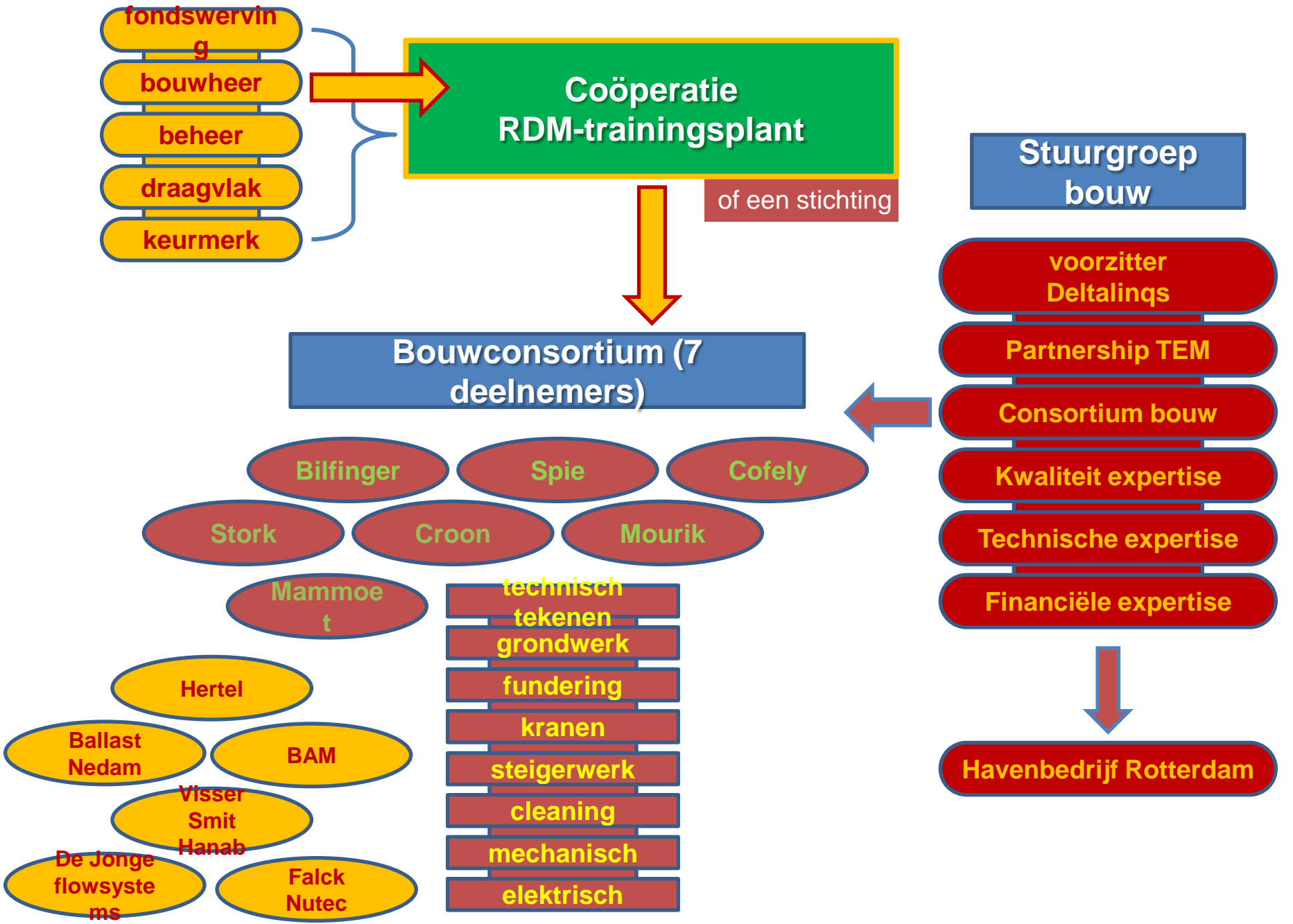
promotie activiteiten

veilige bedrijfsvoering en toezicht

Partnership Deltalinqs-TEM

werkmaatschappij Deltalinqs Trainingen Loket BV

Deltalinqs benoemt directie TEM voert operationeel management en werk

RDM trainingsplant		gerealiseerd	
Begroot investeringsbudget	€ 4.500 K		
Beschikbaar budget	€ 3.700 K		
Aankoop plan + materieel	€ 1.400 K	€ 600 K	€ 535 K
			€ 65 K
Ontwerp budget	€ 200 K		
Projectmanagement	€ 100 K		
Bouw budget	€ 2.550 K		
Reserve budget	€ 250 K		

Budget overschrijding betekent aanpassing van de scope

RDM Trainings Unit Planning Update

Update Basic Eng.

April/Mei 2016 (4 weken)

Detailed Engineering

Juni 2016 – Augustus 2016 (12 weken)

Werkvoorbereiding

Juli 2016 – Augustus 2016 (8 weken)

Uitvoering
(weken)

Sept 2016 – December 2016 (16

Oplevering Unit

eind December 2016

CRUSIAAL: Aanvraag bouwvergunning (eind april) juli akkoord

Start moment 2006

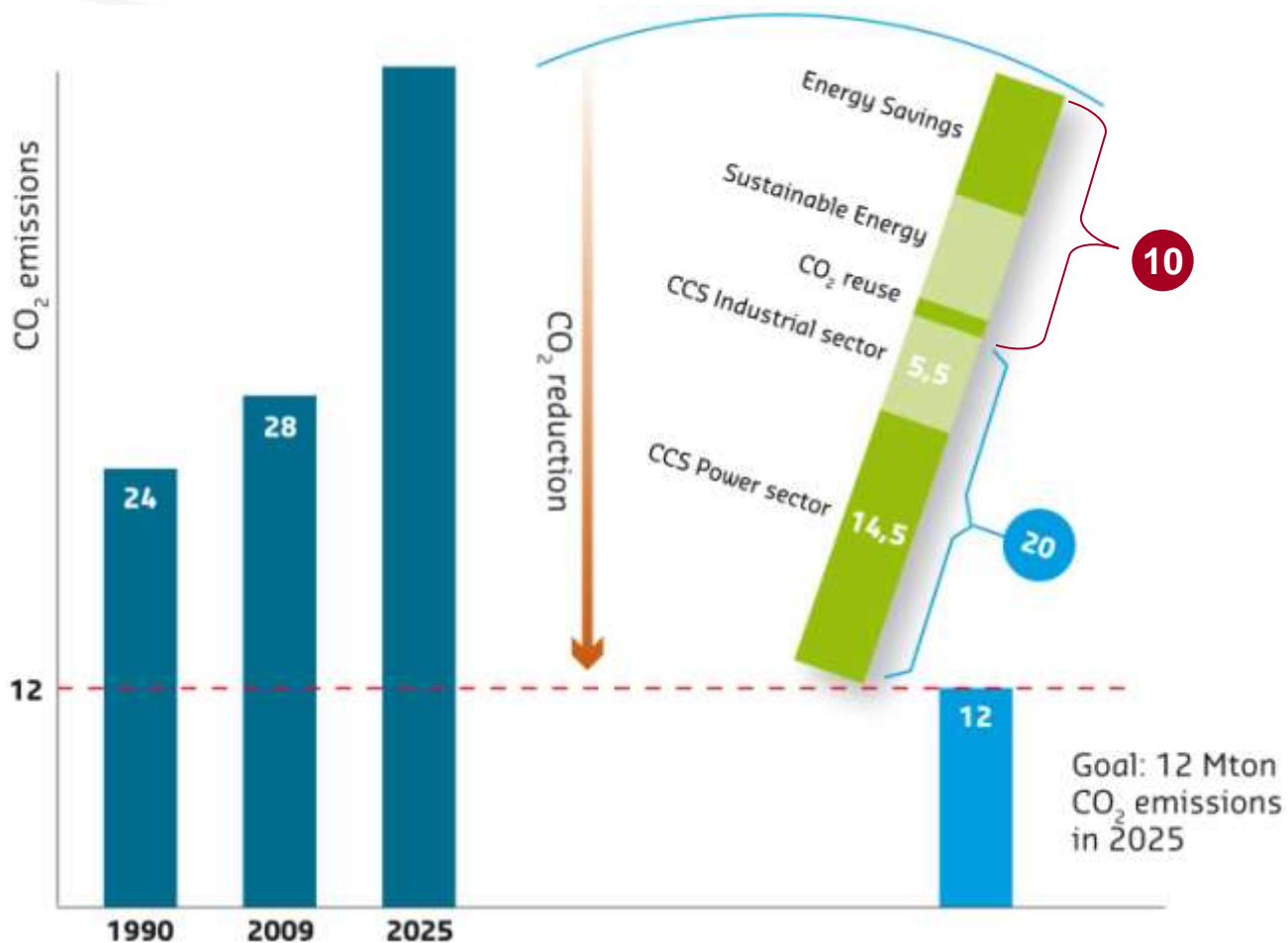
Rotterdam Climate Initiative (RCI)

ROTTERDAM
CLIMATE
INITIATIVE

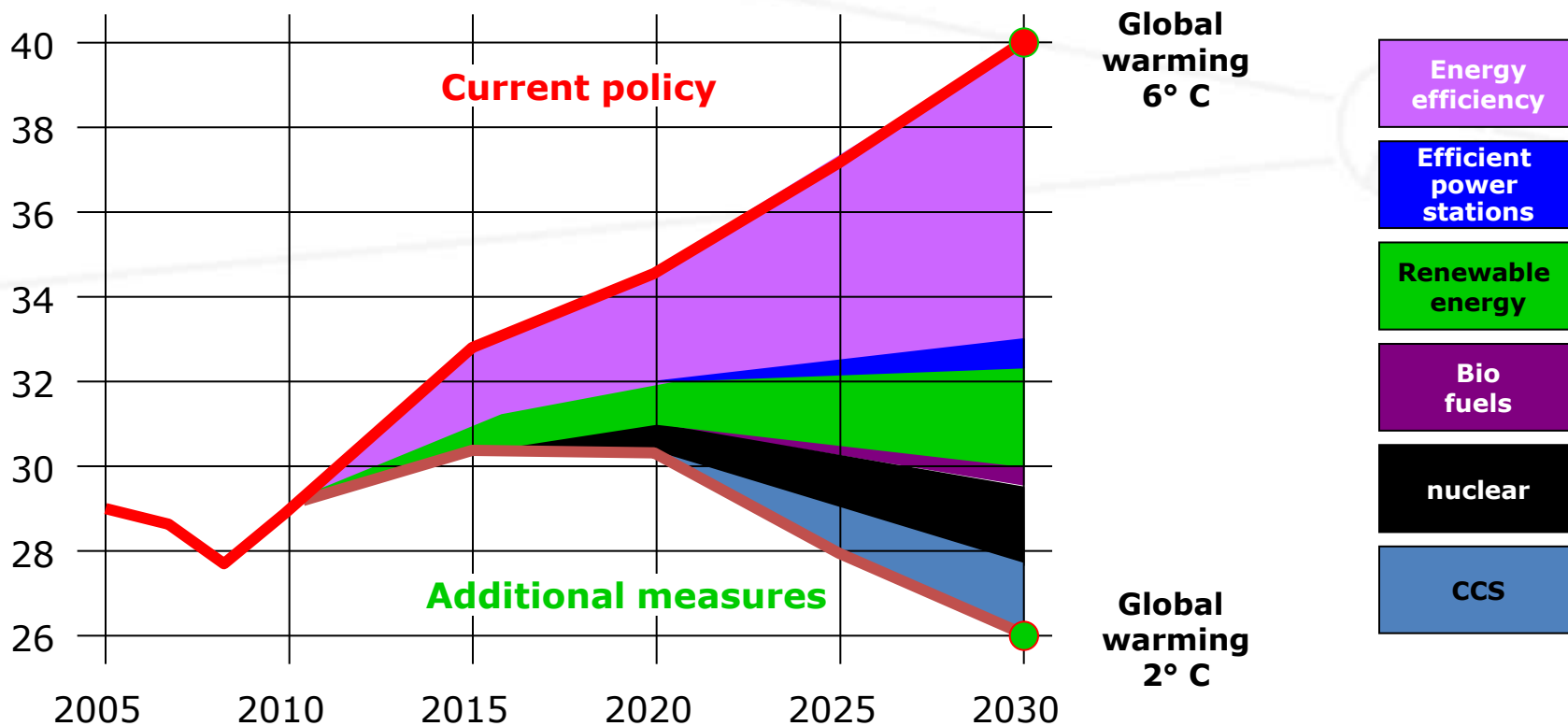

RCI - target 2025

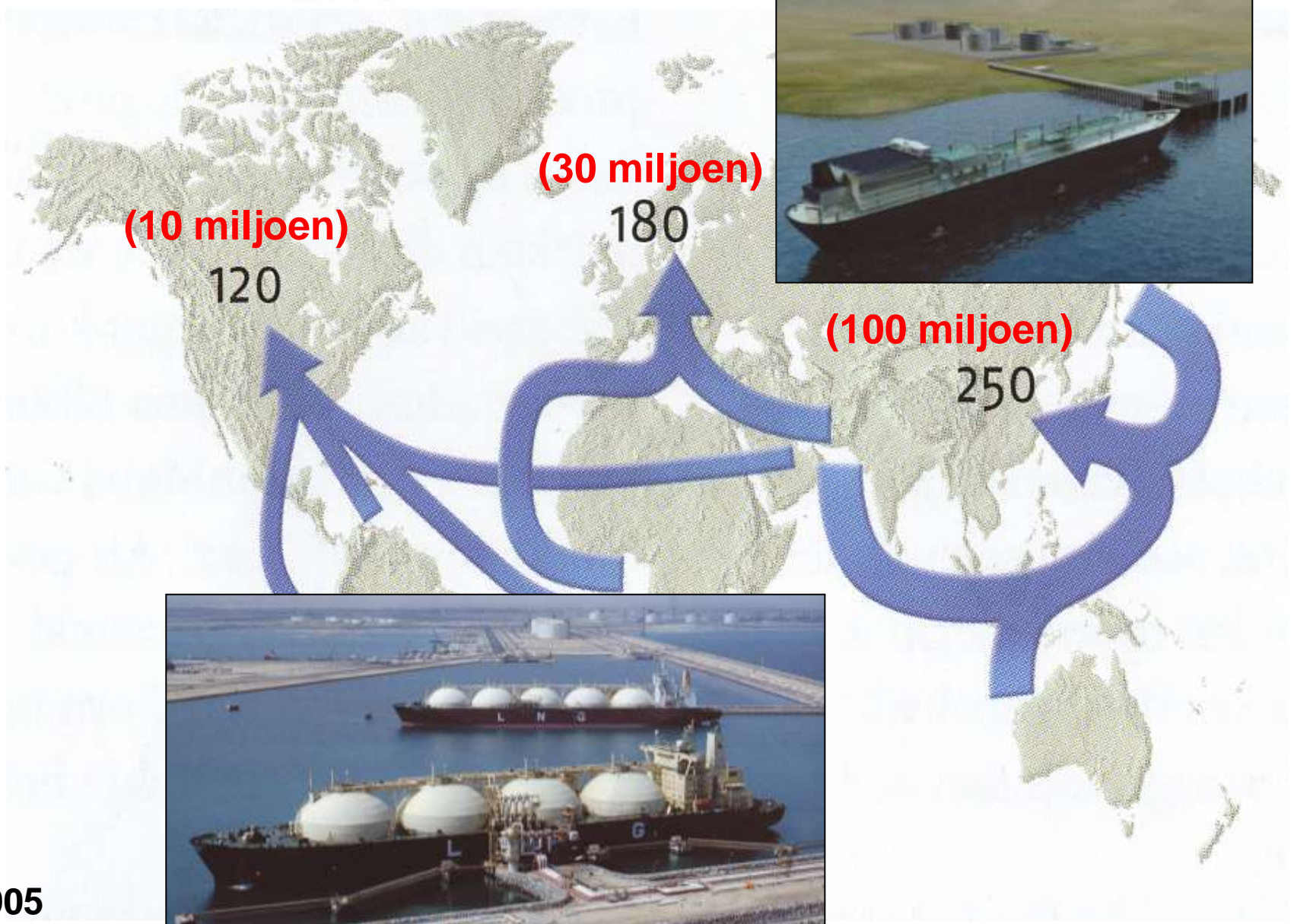

International Energy Agency

CO₂ emissions in gigaton, for global use of energy

LNG

2005

green deal: **Green River Rhine Rotterdam**

marktperspectief

ketenbenadering voor **LNG** als brandstof voor:

binnenvaart op de Rijn (e.o.)
vrachtverkeer langs de Rijn (e.o.)
short sea schepen vanuit Rotterdam

Indicatie sleutellocaties langs de Rijn

Aandachtspunten:

- LNG aanlanding
- LNG bevoorrading
- weg distributiepunten
- bunkerplaatsen
- innovatie impulsen
- havenverordeningen
- lig- en rustplaatsen
- regelgeving
- veiligheid & milieu
- omgevingsmanagement
- communicatie aanpak

green deal small scale LNG rivier de Rijn

Bestuur Deltalings

Bestuur RCI

Taskforce DE

Activiteiten/projecten
Ontwikkeling business cases
Bijdragen aan Energieakkoord

- Energie-infrastructuur
- Warmtelevering
- Ketenintegratie
- Kennisdeling
- CO2 hergebruik

1

Energie Efficiency Platform

Letters of Cooperation
4 Business Platforms
10 Ambassadeurs

Bas Hennissen
Hans Schoenmakers
Max van der Meer
Bart Voet
Peter Ripson

- Samenwerking warmtelevering
- Uitbreiding CO2 levering tuinbouw
- Systeemintegratie duurzame energie
- Ketenoptimalisatie projecten
- Uitvoering energiescans
- Stimuleren kennisdeling
- ccs & ccu

2

Nationaal LNG Platform

Thomas Gieskes
Ard-Jan Kooren

LNG voor mobiliteit

- Implementatie veiligheidsprogramma
- Green Deal stadsdistributie
- Ontwikkeling LNG voor binnenvaart
- Dialogo over emissiereductie LNG
- BioLNG studie Power to gas
- Onderzoek LNG in treinen

3

Nationaal Waterstof Platform

Jaap Hoogcarspel
Ben Vree

H2 voor mobiliteit

- Implementatie veiligheidsprogramma
- Toepassing in de logistieke sector
- Ontwikkeling stadsdistributie en infra

4

Biobased Economy Platform

Matthijs Pelsma

Biomassa

- Haalbaarheidsstudie isobutanol
- Business case biofuels/biochemicals
- Business cases houtcluster

Het bedrijfsleven in de Rotterdamse Haven, verenigd in Deltalinqs Energy Forum, levert een actieve bijdrage aan de klimaatdoelstellingen zoals die door het Rotterdam Climate Initiative (RCI) zijn geformuleerd. Dit betekent onder meer het afdelen van samenwerkingsovereenkomsten en kennisuitwisseling. In 14 verschillende Letters of Cooperation geven de onderstaande ambassadeurs aan zich vanuit het Deltalinqs Energy Forum te zullen inzetten om de uitvoering van de projecten te bevorderen. De gemeente Rotterdam en het Rotterdam Climate Initiative wensen met de ondertekening van deze Letter of Cooperation hun steun uit te spreken voor de uit te voeren projecten.

Benutting Industriële Restwarmte Remko van der Meijden	Duurzame Energie op Bedrijfslocaties Rens Krogt
Centrale Sluizenwerking Erik Hermessen	Open Innovatie & Kennisdeling Bart Vooij
Schone Energie voor Vrachtwagens & Scheepvaart Jaap Hoogkamp	CO ₂ Hergebruik en Infrastructuur Peter Ranson
Biofuel Pilot Center / Pilot One Bart Leenders	LNG Invoersubsidie & Kleinschalige Fuel Bouwenhuis, Bouwman & Ernst Geurts van Meeren
Duurzame Binnenvaart Ard-Jan Koozen	CCS-Kosten & Economische Berekenningen Aileen Schoonwaater
Duurzame Mobiliteit op Terminal Hans van Kesteren	Logistieke Efficiency Coen-Jan Asselbergs
Business Cases Groene Chemie Bart Hald	Energie Efficiency Max van der Meer

Voorzitter Council
Rotterdam Climate Initiative

Ruud Lubber

Wethouder Duurzaamheid
Emissies en Duurzame
Gemeente Rotterdam
Alexandra van Halbeek

Wethouder Haven, Verkeer
en Regionale Economie
Gemeente Rotterdam
Jeanette Suijs

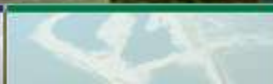
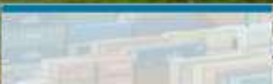
Voorzitter Deltalinqs

Wim van Oort

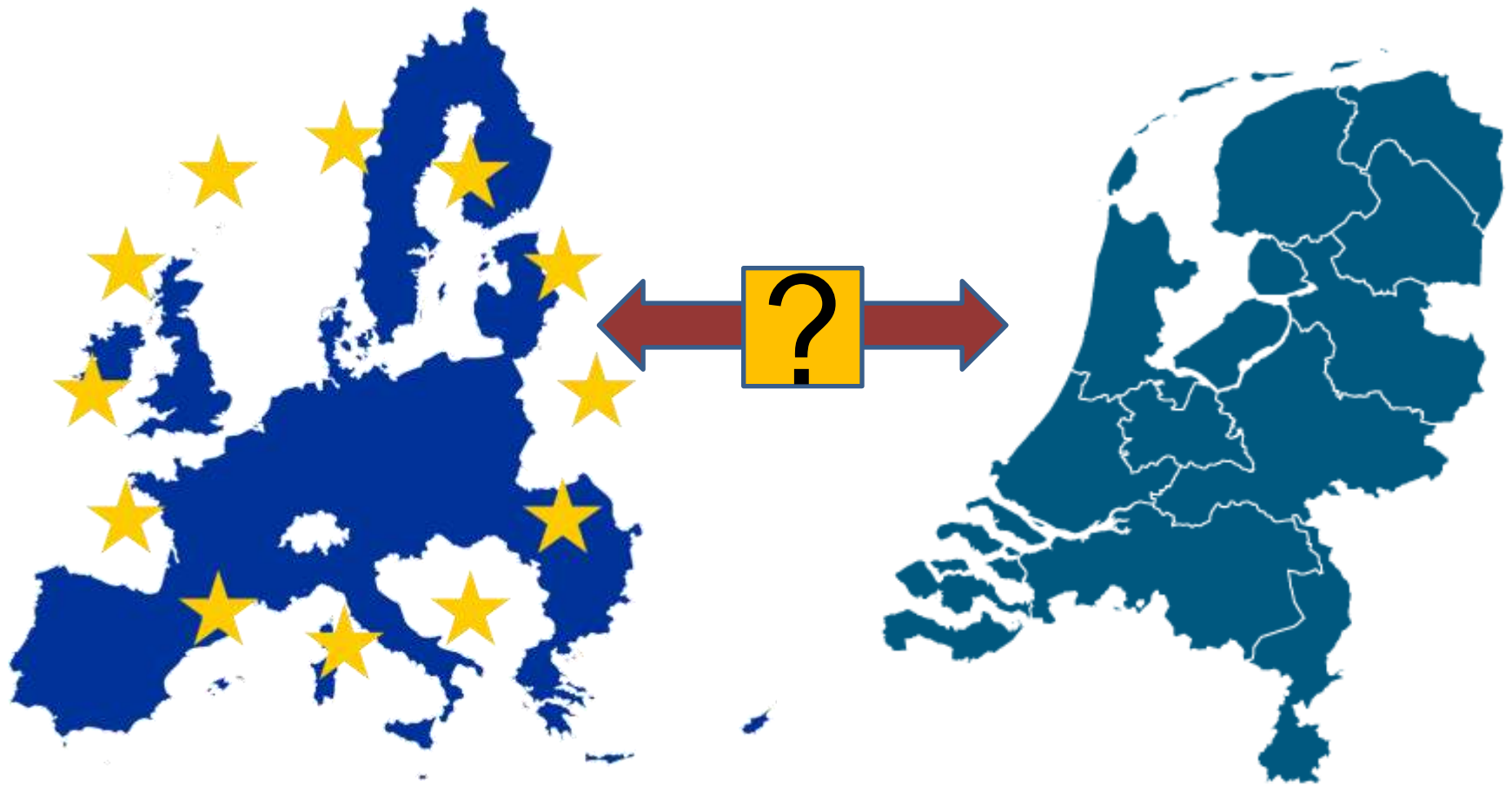
Business platform energie efficiency

Benutting industriële restwarmte

- levering warmte aan stad en regio,
- stoomuitwisseling binnen de industrie,
- hergebruik van CO₂ in de glastuinbouw
- drie business cases voor warmte uitkoppeling,
- stimulering kennisdeling
- kaart met potentieel voor maximale afzet van duurzame energie met energieopslag en transport,
- drie energie scans bij bedrijven,
- CO₂ en NO_x credits voor leverende bedrijven,
- Rapport met inventarisatie en evt. uitbreiding van bronnen voor CO₂ levering aan Westland

Er lopen 2 initiatieven op gebied van energie

Energy Efficiency
D...

Nationaal Energie
A...

Er lopen 2 initiatieven op gebied van energie

Energy Efficiency Directive

- voor bedrijven:
- meer dan 250 medewerkers
  - 50 miljoen omzet
  - MEE-convenant

Energy Efficiency audit

5 december afronding

gesprek 1 juli 2015
ministeries
EZ, I&M, DCMR en RVO
VNO/NCW en Deltalinqs

voorlichtingscampagne

Nationaal Energie Akkoord

- voor alle bedrijven:
- sectortafels (industrie/transport)
  - brandstoffenbrief
  - % energie efficiency met terugverdientijd max. 5 jaar

Provincie + DCMR

VTH aanscherpen

- keuze speerpunt:
- koelhuizen
  - terminals

Energy Efficiency scan

stoompijp Botlek

Voorstel beoordelingscriteria 1:

1. Fysieke infrastructurele verbinding tussen twee of meer bedrijven
2. Economische versterking van het cluster
3. Co-financiering gericht op verlagen onrendabele top
(terugverdientijd meer dan 5 jaar)
4. Project moet milieuvoordelen opleveren
(CO₂ /NO_x reductie/energie besparing)
5. FID binnen jaar na toekenning co-financiering overheid

Voorstel beoordelingscriteria 2:

Co-financiering gericht op 2 aspecten:

A. 50% bijdragen aan het subsidiabele deel

B. 50% op basis van een staffel (duurzaamheid)

actuele CO₂ prijs - € 40 per ton CO₂ : 100%

€ 40 per ton CO₂ - € 60 per ton CO₂ : 75%

€ 60 per ton CO₂ - € 80 per ton CO₂ : 50%

€ 80 per ton CO₂ - € 100 per ton CO₂ : 25%

> € 100 per ton CO₂ :

0%

Perspectief warmtenet Zuidvleugel (jan 2015)
incl. bestaande en geplande aardwarmteprojecten

 Warmteruchoontenue stadsverwarming - bestaand

Restwarmtebron

- Buissond / in aanleg
- Polderaard
- Bioterraas

Aardwarmteproject

- Gerealiseerd
- Lokaal in voorbereiding
- Eventueel Ultra diep
- Eventuele energieopslag

Warmtetransportleiding

- Bestaand
- Gerealiseerd 2015/2014
- In studie
- Mogelijk toekomstig
- Gebied waar bedrijven warmte afvoeren
- Vergunning voor aanleg of aanvang van aardwarmte (2012)
- Bebouwd gebied
- Bedrijfsgebied
- Glasruimte

**ROADMAP
NEXT
ECONOMY**

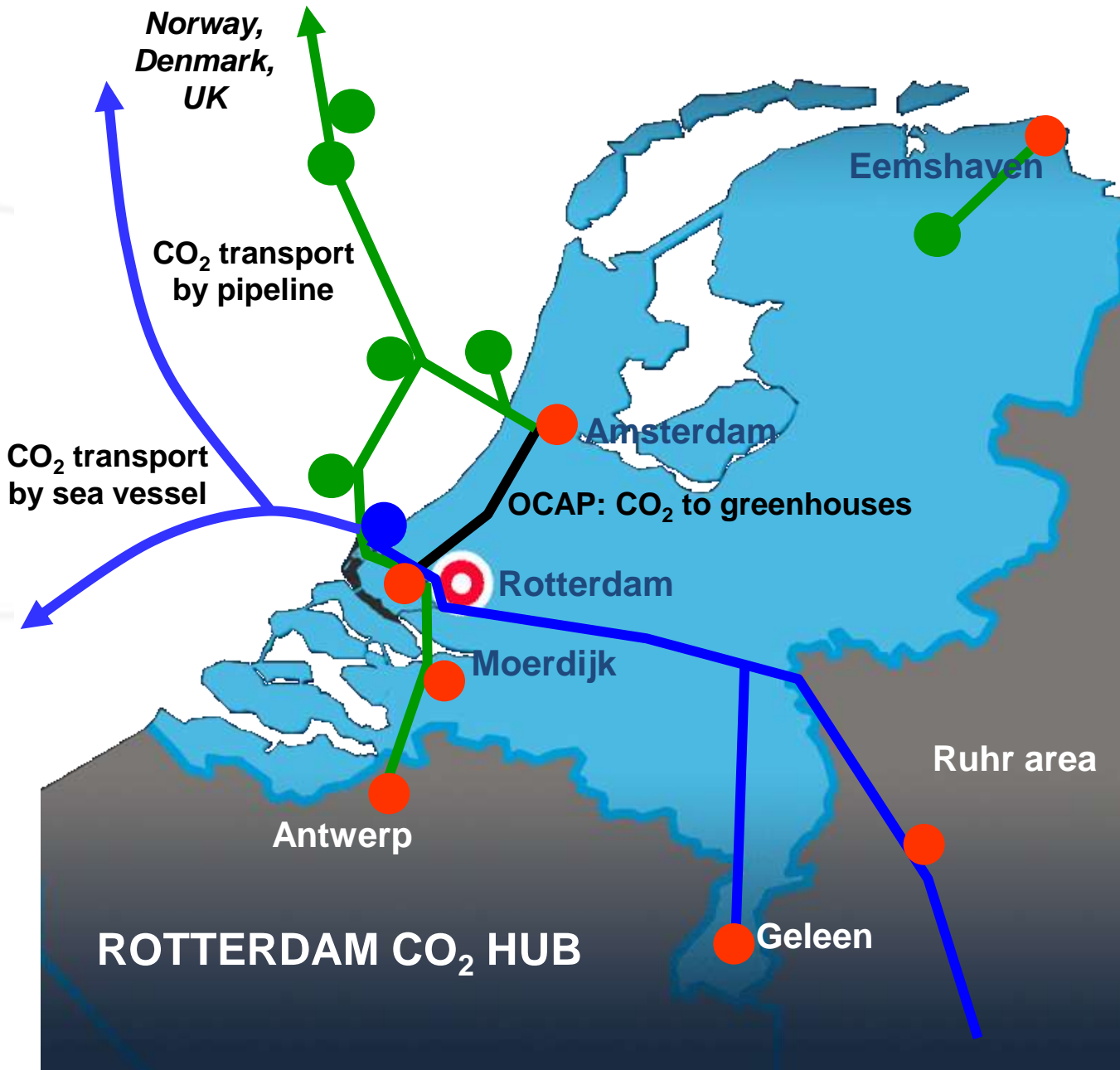
2025

Vision Rotterdam CO₂ hub

Source: Port of Rotterdam

- CO₂ storage opportunities in dutch gasfields
- CO₂ capture opportunities
- CO₂ transport by pipeline
- CO₂ transport by barge and sea vessel
- CO₂ shipping terminal

ROTTERDAM CO₂ HUB

Nationaal LNG business Platform

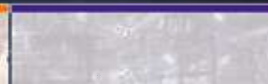
- nieuwe Green Deal van RCI met de Rijksoverheid voor small scale LNG met als doelstelling
500 – trucks, 50 – binnenvaart, 50 – kustvaart
- pilot LNG stadsdistributie, schone lucht, geluidsreductie
- invoeren veiligheidsprogramma (incidentbestrijding, PGS33-1/2/3)

LNG studie

Nationaal Waterstof business platform

- Green Deal met de Rijksoverheid voor waterstof voor schone mobiliteit met Rotterdam als voortrekker PGS35 en veiligheidsprogramma
- Prototype "utiliteit voertuig" en vrachtauto op waterstof voorgesteld in Rotterdam
- Marktstudie vraag en aanbod waterstof/ elektrisch rijden en power to gas.
- in Rotterdam rijden eind 2015 zes bussen, meer dan zes personenauto's en zeker één bestelwagen op waterstof. Daarmee loopt Rotterdam voorop in Nederland.

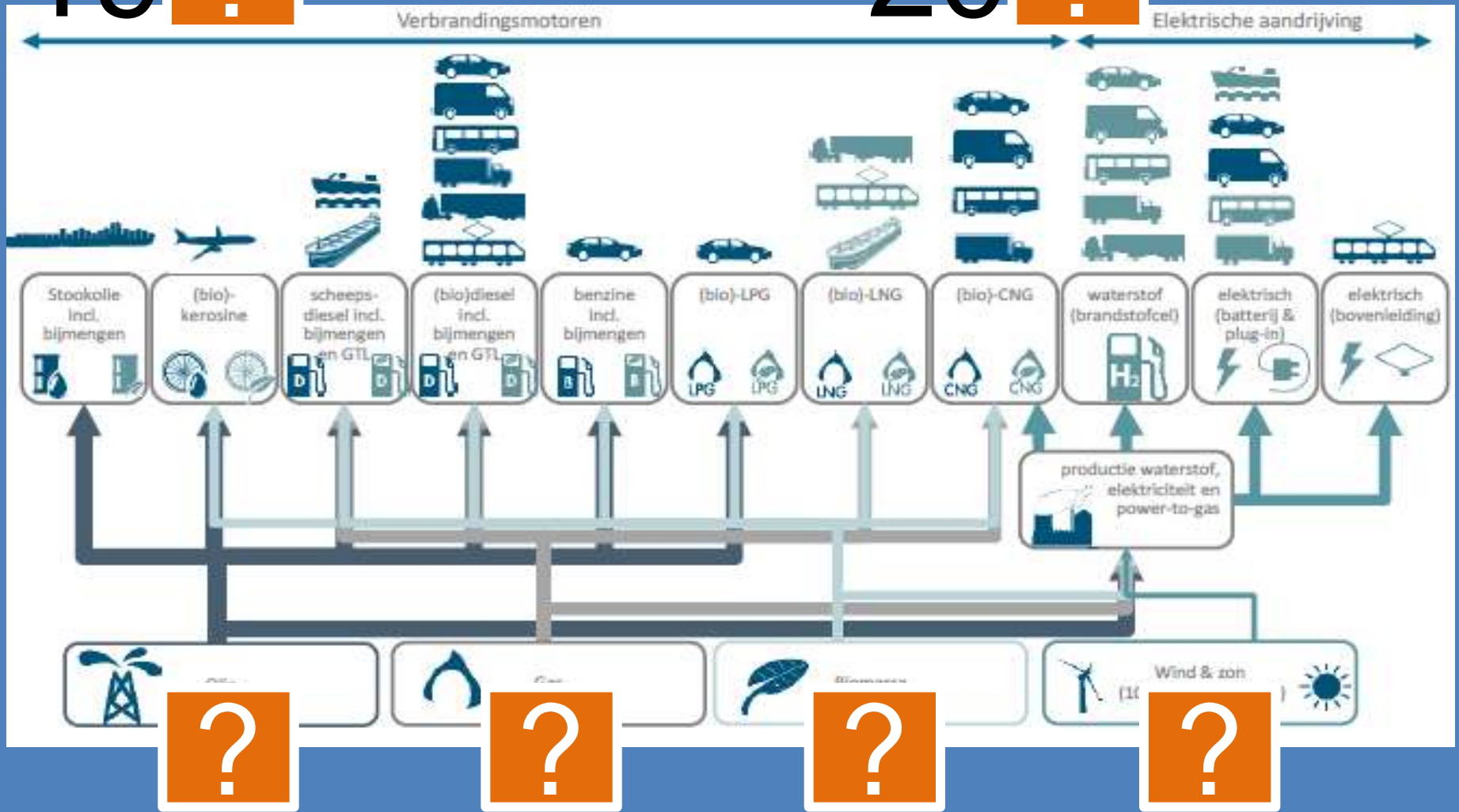

19

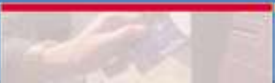

← trendbreuk →

20

transitie van de verdiencapaciteit

Business platform Biobased Economy

Stimuleren circulaire en biobased economy en clean tech cluster in overleg met **Havenbedrijf Rotterdam**, Clean Tech Delta en Rotterdam Partners.

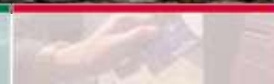
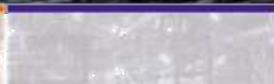
Houtcluster op de Maasvlakte met torrificatieplant en biomassa logistiek.

Faciliteren haalbaarheidsstudie Isobutanolproject voor toepassing in de Rotterdamse haven.

resultaat

- 10 businesscases
- forse bijdrage aan luchtkwaliteit
- reductie NOx depositie
- terugdringen geluidsoverlast
- behoud werkgelegenheid en ontwikkeling nieuwe werkgelegenheid
- forse bijdrage uitvoering nationaal energie akkoord

2016

Rotterdam Climate Initiative

RCI - board

brandstofvisie

CO₂ - reductie

duurzaamheid

Nationaal
Energie
Akkoord

RCI - programma

RCI - council

RCI –
management team

Rotterdam
Partners

Expo
2025

Versnelling
Economische
Transitie

Innovation
Quarter

Cluster
Versterking

Clean
Tech
Delta

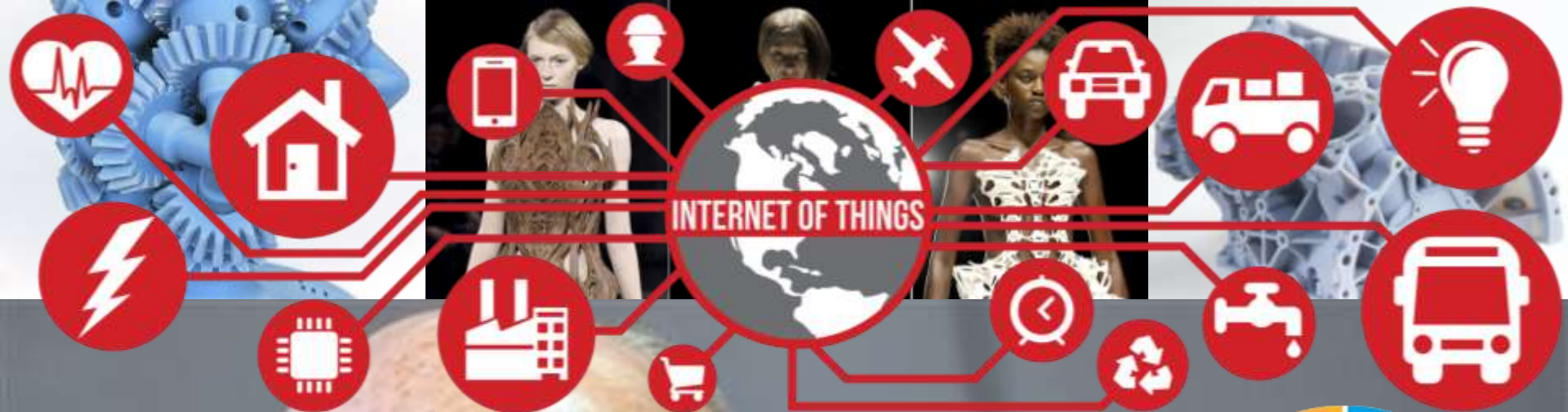
Next
Economy

Resilience

**ROADMAP
NEXT
ECONOMY**

3D

ROADMAP
NEXT
ECONOMY

Meer info ▾

VERSNELLEN
ECONOMISCHE
TRANSITIE

PORTXL
world port accelerator

Clean
Tech
Delta

Tanks

Cambridge Innovation Center naar Rotterdam